ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal v senátě složeném z předsedy JUDr. Martina Zelenky a soudců JUDr. Michaely Pařízkové a JUDr. Michala Hodouška ve veřejném zasedání konaném dne 21. února 2023 odvolání obžalované [jméno] [příjmení], narozené [datum], proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. listopadu 2022 č. j. 5 T 20/2022 – 403 a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu se z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek v celém rozsahu zrušuje.

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu se znovu rozhoduje tak, že

obžalovaná

[jméno] [příjmení], narozena [datum] v [příjmení], Slovenská republika, státní příslušnice Slovenské republiky, trvalý pobyt kpt. [jméno] [číslo], [obec], okres Mělník, toho času bytem Ohrada 468, Všetaty, okres Mělník,

je vinna, že

dne 21. 12. 2021 v době mezi 12:28 až 14:00 hodin v Neratovicích, okres Mělník, v ulici kpt. [jméno] [číslo], po předchozím uvážení, spočívajícím v tom, že nejméně od měsíce dubna 2021, kdy zjistila, že je těhotná, nikomu tuto skutečnost nesdělila, neabsolvovala lékařské prohlídky, pokročilé těhotenství maskovala nošením volného oblečení, přibývání na váze odůvodňovala zdravotními problémy, na porod dítěte se nijak jinak nepřipravovala s tím, že si je nepřála a poté, co v ranních hodinách dne 21. 12. 2021 pocítila kontrakce a únik plodové vody, odešla ze zaměstnání, odebrala se do sklepní kóje uvedeného domu přináležející k bytu č. 49, kde porodila živé dítě mužského pohlaví, které přesto, že jevilo známky života, po odtržení pupeční šňůry je v úmyslu usmrtit zabalila do deky tak, že přikryla dýchací cesty dítěte, srozuměná s tím, že tak nebude moci dýchat a vměstnala je do květináče se zeminou, který se ve sklepní kóji nacházel, kdy tímto jednáním dítěti způsobila krevní výrony v měkkých pokrývkách lebních, kožní oděrky

s podkožními krevními výrony na pravém boku, pruhovitý podkožní výron na levé straně bederní krajiny, poranění páteře zahrnující luxaci páteře s roztržením meziobratlové ploténky mezi 12. hrudním obratlem a 1. bederním obratlem, s otokem míchy, epidurální krevní výron v celém rozsahu páteřního kanálu, subluxaci skloubení 3 – 7. žebra s odpovídajícími hrudními obratli vpravo a týchž skloubení 5. – 8. žebra vlevo, přičemž bezprostřední příčinou smrti novorozence bylo udušení při kombinaci zakrytí dýchacích otvorů a neadekvátní polohy těla, poté kóji uzamkla a šla do bytu č. 49, kde se osprchovala, porodila placentu do WC a v 15:32 hodin téhož dne se do sklepní kóje vrátila, uklidila zde, tělo dítěte z květináče vyzvedla, přemístila do igelitové tašky, ve které je odnesla do jí obývaného bytu č. 49 v 9. patře uvedeného domu, kde je uložila v ložnici za skříň,

tedy

jiného úmyslně usmrtila po předchozím uvážení a takový čin spáchala na dítěti mladším patnácti let

čímž spáchala

zvlášť závažný zločin vraždy dle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku,

a odsuzuje se

podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 15 (patnácti) let.

Podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku se pro výkon trestu zařazuje do věznice s ostrahou.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Praze byla obžalovaná [jméno] [příjmení] uznána vinnou zvlášť závažným zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. c), i) trestního zákoníku, za což byla odsouzena podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání devatenácti let, pro jehož výkon byla zařazena podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku do věznice s ostrahou.

2. Podle skutkových zjištění krajského soudu se měla obžalovaná [jméno] [příjmení] dopustit uvedeného pokusu trestného činu tím, že,, dne 21. 12. 2021 v době mezi 12:28 až 14:00 hodin v Neratovicích, okres Mělník, v ulici kpt. [jméno] [číslo], po předchozím uvážení, spočívajícím v tom, že nejméně od měsíce dubna 2021, kdy zjistila, že je těhotná, nikomu tuto skutečnost nesdělila, neabsolvovala lékařské prohlídky, pokročilé těhotenství maskovala nošením volného oblečení, přibývání na váze odůvodňovala zdravotními problémy, na porod dítěte se nijak jinak nepřipravovala s tím, že si je nepřála a poté, co v ranních hodinách dne 21. 12. 2021 pocítila kontrakce a únik plodové vody, odešla ze zaměstnání, odebrala se do sklepní kóje uvedeného domu přináležející k bytu č. 49, kde porodila živé dítě mužského pohlaví, které přesto, že jevilo známky života, po odtržení pupeční šňůry je v úmyslu usmrtit zabalila do deky tak, že přikryla dýchací cesty dítěte, srozuměná s tím, že tak nebude moci dýchat a vměstnala je do květináče se zeminou, který se ve sklepní kóji nacházel, kdy tímto jednáním dítěti způsobila krevní výrony v měkkých pokrývkách lebních, kožní oděrky s podkožními krevními výrony na pravém boku, pruhovitý podkožní výron na levé straně bederní krajiny, poranění páteře zahrnující luxaci páteře s roztržením meziobratlové ploténky mezi 12. hrudním obratlem a 1. bederním obratlem, s otokem míchy, epidurální krevní výron v celém rozsahu páteřního kanálu, subluxaci skloubení 3 – 7. žebra s odpovídajícími hrudními obratli vpravo a týchž skloubení 5. – 8. žebra vlevo, přičemž bezprostřední příčinou smrti novorozence bylo udušení při kombinaci zakrytí dýchacích otvorů a neadekvátní polohy těla, poté kóji uzamkla a šla do bytu č. 49, kde se osprchovala, porodila placentu do WC a v 15:32 hodin téhož dne se do sklepní kóje vrátila, uklidila zde, tělo dítěte z květináče vyzvedla, přemístila do igelitové tašky, ve které je odnesla do jí obývaného bytu č. 49 v 9. patře uvedeného domu, kde je uložila v ložnici za skříň“.

3. Proti tomuto rozsudku podala ihned po jeho vyhlášení obžalovaná [jméno] [příjmení] odvolání, které posléze prostřednictvím své obhájkyně písemně odůvodnila.

4. Obžalovaná má za to, že v dané věci nebyly bez důvodných pochybností prokázány veškeré znaky skutkové podstaty trestného činu vraždy, a to zejména úmysl usmrtit při absenci rozrušení způsobeného porodem. S ohledem na skutečnost, že v dané věci se jedná o usmrcení dítěte matkou, a to bezprostředně po porodu, je nutné se zabývat otázkou, zda se obžalovaná nenacházela v rozrušení způsobeném porodem. K otázce rozrušení způsobené porodem je třeba zdůraznit, že se jedná o výjimečné rozpoložení matky, které má původ ve fyziologických procesech vyvolaných porodem (R 16/1986), přičemž k otázce, zda se matka nacházela v rozrušení způsobeném porodem, je oprávněn se vyjádřit znalec z oboru porodnictví, jak potvrzuje nejen komentářová literatura, ale i judikatura, a to např. v rozhodnutí R 25/1992 I, R 38/1976. Zda byly ovlivněny rozpoznávací a ovládací schopnosti obžalované, není pro právní kvalifikaci vraždy novorozeného dítěte matkou relevantní (R25/1992.). Obžalovaná zásadně nesouhlasí s tím, že by znalec z oboru zdravotnictví, odvětví porodnictví, vyloučil, že se nacházela ve stavu rozrušení způsobeném porodem. Znalec uvedl, že učebnicová literatura toto připouští a dále rozváděl obecné poznatky. Znalec se však adresně nevyjádřil k otázce, zda se konkrétně u obžalované nacházelo rozrušení způsobené porodem, resp. nevyloučil možnost takového rozrušení. Znalec sice uvedl, že takové stavy se obvykle objevují až v řádu dnech po porodu nikoli bezprostředně po něm, obžalovaná má však za to, že toto je závěr absurdní, když by vylučoval samotnou existenci skutkové podstaty trestného činu vraždy novorozeného dítěte matkou, která obsahuje jednání matky vůči vlastnímu dítěti nacházející se v rozrušení způsobené porodem, kdy se jedná o usmrcení dítěte při porodu nebo bezprostředně po něm. Tedy matka se nachází v rozrušení způsobené porodem při jednání spočívající v usmrcení dítěte, a takové rozrušení musí být dáno při porodu nebo bezprostředně po něm. Obžalovaná má dále za to, že nalézací soud nesprávně odůvodňuje použitou právní kvalifikaci tím, že své těhotenství tajila, nenavštěvovala lékaře a rodila sama. K uvedenému připomíná, že ani takové jednání nevylučuje kvalifikaci posuzování skutku jako vraždu novorozeného dítěte matkou, neboť ani takové jednání nemůže vyloučit, že by se pachatelka nacházela v době, kdy došlo k usmrcení, v rozrušení způsobeném porodem, viz např. R 16/1986, R 7/1955, R89/1953 - I. Obžalovaná zdůrazňuje, že každý porod působí na psychiku rodičky, i když je to proces fyziologický a ne patologický (jak je koneckonců uváděno i v rozhodnutí R 38/1976) a rovněž, že porod je výrazný psychologický inzult (IV. ÚS 787/13). V projednávané věci bylo prokázáno, že obžalovaná ztratila při porodu spoustu krve, když byla potvrzena závažná anemie vyžadující transfuze, což mohlo obžalovanou ohrozit na životě, že trpěla rukturou hráze 2. stupně, jak uvedl znalec při hlavním líčení, a že v průběhu porodu ztrácela vědomí. Obžalovaná tak shrnuje, že nebylo vyvráceno, že by se při svém jednání nacházela v rozrušení způsobené porodem. V takovém případě je nutno důsledně ctít zásadu in dubio pro reo a její jednání posoudit jako trestný čin vraždy novorozeného dítěte matkou. (R 38/1976). Obžalovaná pak má rovněž za to, že uložený trest odnětí svobody v trvání devatenácti let je vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu, jakož i k poměrům obžalované a jejímu dosavadnímu způsobu života, k možnosti její nápravy a rovněž k jejímu chování po činu trestem zcela nepřiměřeným. Obžalovaná je osobou trestně bezúhonnou, která dosud žila naprosto spořádaným způsobem života, pracovala, starala se řádně o své děti a její trestně právní jednání je pak nutné považovat za naprostý exces z jejího dosavadního způsobu života. Rovněž spolupracovala s orgány činnými v trestním řízení, docházela pravidelně na probační mediační službu, kde byla hodnocena kladně. [jméno] z vlastní iniciativy začala absolvovat terapie, projevila lítost nad činem a v neposlední řadě je její možnost nápravy velmi vysoká. Obžalovaná má dále za to, že jako přitěžující okolnost nemůže být přičítána skutečnost, že se jednání dopustila vůči nezletilému dítěti. Taková skutečnost je zahrnuta v právní kvalifikaci jednání, a tedy i v samotné trestní sazbě. Veškeré výše uvedené skutečnosti by měly odůvodnit závěr o uložení trestu pod samotnou dolní hranici zákonné trestní sazby v souladu s ustanovením § 58 trestního zákoníku, neboť ukládání trestu v zákonné trestní sazbě je pro obžalovanou nepřiměřeně přísné, přičemž

lze její nápravy dosáhnout i trestem mnohem kratšího trvání. S ohledem na shora uvedené obžalovaná závěrem navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a sám ve věci rozhodl.

5. Vrchní soud v Praze z podnětu podaného odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, přihlédl přitom i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány, a dospěl k následujícím závěrům.

6. V řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, byly provedeny řádným způsobem veškeré důkazy významné pro objasnění skutečného stavu věci při dodržení všech zákonných ustanovení, jimiž se má zabezpečit právo obžalované na řádnou obhajobu. Provedené dokazování je proto úplné a řízení předcházející napadenému rozsudku nevykazuje takové procesní vady, nota bene podstatné, na něž by bylo nutno reagovat postupem podle § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu.

7. Krajský soud vedl dokazování způsobem a v rozsahu předpokládanými v ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu, když správně postupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a při svém rozhodování z takto zjištěného stavu vycházel.

8. Ve vztahu k významným skutkovým okolnostem postupoval nalézací soud ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu, když v souladu s procesní zásadou volného hodnocení důkazů náležitě zhodnotil provedené důkazy na podkladě svého vnitřního přesvědčení, které však bylo zjevně založeno na pečlivém uvážení všech okolností případu, jak jednotlivě, tak i v jejich souhrnu a ve vzájemných souvislostech. Své logické postupy, na podkladě nichž k těmto závěrům dospěl, krajský soud v odpovídajících pasážích odůvodnění rozsudku zdůvodnil tak, jak mu ukládá ustanovení § 125 trestního řádu, stručně a srozumitelně v nich vyložil, které skutečnosti vzal za spolehlivě prokázané a o které konkrétní důkazy tato svá skutková zjištění opřel, podrobně zde uvedl, jakými úvahami se řídil při hodnocení věrohodnosti a důkazní síly jednotlivých provedených důkazů. Vrchní soud v Praze se s argumentací a skutkovými závěry Krajského soudu v Praze plně ztotožňuje a na tyto závěry rozvedené v odůvodnění napadeného rozsudku bezezbytku a bez potřeby jakékoli doplňující argumentace odkazuje.

9. Správným skutkovým zjištěním vyjádřeným ve výroku napadeného rozsudku však nedal nalézací soud patřičný výraz v použité právní kvalifikaci. Tato výtka se netýká posouzení skutku jako zvlášť závažného zločinu vraždy podle 140 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, nýbrž posouzení skutku podle § 140 odst. 3 písm. i) trestního zákoníku.

10. V dané věci není pochyb o tom, že obžalovaná jiného úmyslně usmrtila po předchozím uvážení, a takový čin spáchala na dítěti mladším patnácti let. Že by však takový čin spáchala zvlášť surovým a trýznivým způsobem, z provedených důkazů nevyplývá.

11. Naplnění znaku spáchání činu zvlášť surovým způsobem vychází z hodnocení kritérií charakterizujících brutalitu činu. Při hodnocení míry surovosti je třeba mít na zřeteli, že každý útok na lidský život je ve své podstatě surový. Naplnění znaku zvlášť surového způsobu spáchání činu bude proto vyžadovat vyšší míru brutality, než je typická pro běžné trestné činy vraždy. Rozumí se jím vražedný útok s vysokou mírou drsnosti a nelidskosti, která se podstatně vymyká z rámce běžného u většiny trestných činů tohoto druhu. Takový závěr bude možné učinit například u útoků s užitím zvlášť razantního násilí vedoucích k nápadnější devastaci těla oběti (podříznutí hrdla, deformace lebky), u útoků déletrvajících, zahrnujících větší počet střelných, sečných či bodných ran, jakož i u útoků charakterizovaných užitím většího počtu násilných mechanismů postupně působících na tělo oběti (pachatel oběť nejdříve bodl nožem, poté ji rdousil a nakonec ji topil ve vaně). Typicky se za takový způsob útoku považuje vražda provedená nejprve zasažením většího množství bodných ran a poté škrcením oběti či zasazování dalších ran do různých částí těla. Dalším příkladem je situace, pokud pachatel poškozenou osobu mohutnou silou bije klacky, naskakuje či našlapuje na ni, a to zejména na její hlavu.

12. Pro naplnění znaku spáchání činu zvlášť trýznivým způsobem je rozhodné zjištění, jak útok pachatele prožívala oběť. Podklad pro závěr o naplnění tohoto znaku představuje především znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Rovněž záleží na věku oběti, její fyzické kondici a psychickém stavu. Zvlášť trýznivý způsob spáchání činu spočívá v působení těžce snesitelné bolesti po kratší dobu, nebo naopak v dlouhodobém působení bolesti méně intenzivní. Může se přitom jednat o působení útrap fyzických nebo psychických, zpravidla ale půjde o jejich kombinaci. Usuzovat na něj lze z takových okolností, které charakterizují subjektivní neúměrně krutě pociťované prožitky oběti, jež vnímala od doby, kdy na ní pachatel začal uskutečňovat vražedný mechanizmus, až do okamžiku její smrti. Rozhodné pro tuto zvlášť přitěžující okolnost jsou vnímání a prožívání bolestivosti při utrpěných zraněních a vypjatosti psychického prožívání traumatu smrti, a to v míře velmi intenzivní, v níž oběť prožívala důsledky útrap, jimž byla vystavena. V praxi bylo jako zvlášť trýznivý způsob posouzeno např. usmrcení kojence poléváním vroucí vodou, svázání oběti způsobem, který vedl k jejímu pozvolnému udušení, vhození svázané oběti do vody, kde se posléze utopila (srov. R 42/1994). Na rozdíl od zvlášť surového způsobu spáchání zde bude relevantní, zda oběť byla s to trýznění pachatele vnímat, tj. pociťovat působené útrapy. Pokud tedy oběť například po první ráně ztratila vědomí, takže již nevnímala další část útoku pachatele, nebude zpravidla možno dovodit naplnění tohoto znaku, neboť tato oběť nemohla být po použití dalšího vražedného mechanismu vystavena takovým fyzickým či duševním útrapám, které by bylo možno označit za zvlášť trýznivé, a které by zakládaly naplnění kvalifikované skutkové podstaty zločinu vraždy podle § 140 odst. 3 písm. i) trestního zákoníku.

13. V projednávané věci obžalovaná [jméno] [příjmení] ve svých výpovědích nikde nepopsala, že by po porodu dítěte toto nějakým způsobem zvlášť surově napadla, či je nějakým způsobem zvlášť trýznila.

14. Podle závěrů znaleckého posudku z oboru zdravotnictví odvětví soudního lékařství nelze vyloučit, že všechna úrazová zranění zjištěná u poškozeného novorozeněte byla způsobena jedním mechanismem, a to, po zakrytí dýchacích cest dekou, vměstnáním jeho těla do květináče. Bezprostřední příčinou smrti poškozeného přitom bylo udušení. Ostatní úrazové změny nebyly takového charakteru, aby smrt způsobily, ať již jde o krevní výrony v měkkých pokrývkách lebních, kožní oděrky a podkožní výron, poranění páteře a sublukaci žeber. Podle znalců nelze vyloučit, že všechna tato úrazová zranění byla způsobena jedním současným prudkým ohnutím trupu. Z medicínského hlediska lze podle znalců uvést, že pokud by předmětná zranění byla dítěti způsobena ve stavu, kdy by bylo při vědomí, bylo by to provázeno značně bolestivými vjemy.

15. Na základě výše uvedeného je možno konstatovat, že usmrcení poškozeného, byť se jednalo o novorozence, nebylo ani ve své kombinaci provedeno takovým způsobem, jaký zákonodárce, konstantní judikatura i soudní teorie a praxe považují za zvlášť surový a zvlášť trýznivý. Násilí užité obžalovanou nepřesáhlo běžnou míru surovosti, a pokud se novorozené dítě v době vzniku úrazových změn mohlo nacházet ve stavu bezvědomí, způsobená bolest neměla trýznivé účinky, neboť ji nemuselo vnímat.

16. Vrchní soud v Praze proto z podnětu podaného odvolání podle § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a sám znovu rozhodl tak, že obžalovanou [jméno] [příjmení] uznal při totožných skutkových zjištěních vinnou zvlášť závažným zločinem vraždy dle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, neboť jiného úmyslně usmrtila po předchozím uvážení a takový čin spáchala na dítěti mladším patnácti let.

17. Obhajoba se v průběhu trestního stíhání, a to i v rámci odvolání, domáhala toho, aby předmětný skutek byl právně posouzen jako trestný čin vraždy novorozeného dítěte matkou podle § 142 trestního zákoníku.

18. Ve shodě se soudem prvního stupně má však i odvolací soud za to, že tato právní kvalifikace nemá svoje žádné opodstatnění.

19. Pro posouzení otázky, zda obžalovaná jednala v rozrušení způsobeném porodem, je základním pilířem znalecký posudek znalce-porodníka. V jeho rámci zhodnotí znalec jak průběh samotného porodu, tak způsob jeho prožívání rodičkou. Stejně jako v jiných případech nelze nicméně ani v takovém případě přenášet rozhodnutí o trestní odpovědnosti pachatelky na znalce. Závěry takového posudku není orgán činný v trestním řízení bez dalšího vázán a přistupuje k jeho hodnocení shodně jako k hodnocení znaleckých posudků z jiných oborů, tj. podle § 2 odst. 6 trestního řádu.

20. Z odůvodnění napadeného rozsudku je nutno připomenout a zdůraznit, že znalec z oboru zdravotnictví, odvětví porodnictví MUDr. Jaroslav Feyereisl CSc. uzavřel, že vzhledem k tomu, že obžalovaná až do porodu vykonávala bezproblémově zaměstnání, nepředpokládá výrazné komplikace během těhotenství. U obžalované se jednalo o porod v termínu, kdy v minulosti obžalovaná již tři porody absolvovala. Věděla tedy, co může očekávat. Samotný porod proběhl rychle. Uváděná velká ztráta krve mohla obžalovanou ovlivnit v jejím chování vůči novorozenci, ale toliko ztrátou vědomí či neposkytnutím pomoci. U obžalované nebyla zjištěna duševní choroba a znalec vyloučil, že by u obžalované zjistil přítomnost psychózy, která mohla mít vliv na její chování vůči novorozenci krátce po porodu.

21. Vzhledem k výše uvedenému tak podle soudu prvního stupně rozhodně nelze dospět k závěru, že by obžalovaná jednala v době porodu a krátce po něm ve stavu, který by bylo možno vyhodnotit jako stav rozrušení způsobený porodem. Ani v lékařských zprávách a ani ve znaleckých posudcích nejsou zachyceny žádné známky psychických obtíží obžalované, jež by mohly svědčit pro stav rozrušení, způsobený porodem. Nelze přehlížet jednání obžalované v průběhu porodu ani krátce po něm, které vykazuje naopak známky toho, že obžalovaná jednala s rozmyslem, cíleně a logicky, jak již bylo uvedeno výše.

22. Odvolací soud k tomu dodává, že rozrušení ve smyslu skutkové podstaty zločinu vraždy novorozeného dítěte matkou podle § 142 trestního zákoníku musí být takové intenzity, která není spojena s běžným průběhem porodu. Musí se jednat o takové procesy, které jsou něčím mimořádné, výjimečné, aby běžný stres, běžné rozrušení, ovlivnily rodičku natolik, že nastane naprosto nestandardní změna jejího chování. Dojde k odbourání vznikajícího přirozeného mateřského vztahu k nově narozenému dítěti a paradoxně k iracionálnímu násilí proti původci toho, co mimořádné rozrušení a změnu vědomí zavinilo. Nic takového však v této trestní věci zjištěno nebylo.

23. Obžalovaná nerodila poprvé, nejednalo se o komplikovaný déle trvající nebo zvlášť vysilující porod. V jeho průběhu byla při vědomí, jednala uváženě a beze stop paniky nebo ztráty kontroly. Během porodu nenastaly takové situace, které by její schopnost racionálně jednat potlačily. Dítě po porodu a po odtržení pupeční šňůry zabalila do deky tak, že přikryla jeho dýchací cesty, a vměstnala jeho tělo do květináče se zeminou. Usmrcení narozeného dítěte nebylo okamžitým nápadem pod vlivem rozrušení, ale obviněná s ním musela dopředu počítat, protože se na jeho příchod na svět nijak nepřipravovala, těhotenství tajila, přestože musela vědět, že k porodu dojde. V tomto případě tak nic nesvědčí o tom, že by porod obžalované vyvolal větší míru rozrušení než je běžné.

24. Jen pro úplnost soud druhého stupně k odvolacím námitkám, že se znalec porodník adresně nevyjádřil k otázce, zda se konkrétně u obžalované nacházelo rozrušení způsobené porodem, resp. nevyloučil možnost takového rozrušení, dodává, že opak je pravdou. Znalec konkrétně uvedl, že„ ani následně lékařsky potvrzenou anemii na podkladě velké krevní ztráty nelze považovat za možnou příčinu ovlivnění jejího jednání vůči novorozenci, neboť obžalované tento stav nezabránil vykonávat běžné činnosti“, resp.„ chování obžalované bylo činěno s rozmyslem“, resp.„ agresivita, která je spojena s popisem všech těch událostí se neslučuje s tím, aby anemická žena po porodu vykazovala takové jasné prvky chování, které jsou prokazatelné i na pitevním

nálezu“, resp.„ agresivita byla připravena okamžitě po porodu a to má spíš než psychózu charakteristiku plánovaného chování“.

25. Náležitá péče byla v dosavadním řízení věnována i objasnění duševního stavu obžalované, jež měla tempore criminis ovládací i rozpoznávací schopnosti zachovalé.

26. Důsledkem zrušení výroku o vině bylo i zrušení výroku o trestu. Při stanovení nového trestu odnětí svobody a jeho výměry v návaznosti na nový výrok o vině vycházel odvolací soud ze skutečností a okolností vyjádřených v odůvodnění napadeného rozsudku. S ohledem na mírnější právní posouzení skutku, na dosavadní bezúhonnost obžalované, na fakt že vedla dosud řádný život a že spáchala trestný čin poprvé, dospěl Vrchní soud v Praze k závěru, že přiměřeným trestem odnětí svobody bude trest vyměřený ještě na spodní hranici základní trestní sazby § 140 odst. 3 trestního zákoníku v trvání patnácti let, který beze zbytku odpovídá všem zákonným požadavkům a hlediskům pro ukládání trestu. Osoba obžalované se typově nijak nevymyká ze skupiny pachatelek této trestné činnosti. Jedná se o ženy, které se usmrcením dítěte snaží řešit svůj vztah s mužem (druhem), případně svízelnou životní situaci. Zpravidla jde o ženy, které z různých důvodů nejsou schopny racionálního přístupu a vyhledávají naprosto nepřijatelná řešení. Nejedná se o typické pachatelky kriminální činnosti, jejich jednání je provázeno bezradností, odkládáním řešení a nebetyčnou hloupostí. Obžalovaná učinila řadu špatných rozhodnutí, které pak kulminovaly usmrcením vlastního novorozeného dítěte. Pokud jde o okolnosti případu, pak jediným rozdílem oproti jiným obdobným případům je způsob spáchání činu, který však ve svém výsledku nijak výrazně nepřesahuje běžnou míru surovosti ani trýznivosti a nijak výrazně nezvyšuje stupeň společenské škodlivosti. K námitce obhajoby, že jako přitěžující okolnost nemůže být přičítána obžalované k tíži skutečnost, že se jednání dopustila vůči nezletilému dítěti, neboť tento znak je zahrnut v právní kvalifikaci, a tedy i v samotné trestní sazbě, odvolací soud dodává, že nalézací soud tím měl zřejmě na mysli přitěžující okolnosti ve smyslu § 42 písm. d) a h) trestního zákoníku, a to že jde o trestný čin vůči osobě bezbranné, blízké a nemohoucí, což je správné stanovisko a což přes snížení výměry nedovoluje uložení trestu pod spodní hranici zákonné trestní sazby.

27. Pro výkon tohoto ze zákona nepodmíněného trestu zařadil odvolací soud obžalovanou podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku ve shodě s napadeným rozsudkem do věznice s ostrahou, neboť s ohledem na zákaz reformace in peius ani jiné rozhodnutí nepřichází v úvahu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f trestního řádu.

Praha 21. února 2023

JUDr. Martin Zelenka
předsedkyně senátu